

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

*****

เรื่อง/ประเด็น การประสานงาน การดูแล การรักษา ผู้ป่วยจิตเวชในชุมชน

ในวันที่ 10 เดือน มกราคม พ.ศ. 2567

ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโสกก่าม ตำบล โสกก่าม อำเภอ เซกา จังหวัด บึงกาฬ

ผู้เข้าร่วมประชุม

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1	นายอุทิศ อินลี	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลโสกก่าม	อุทิศ อินลี	
2	นายไพรวล สิทธิ	รองนายกองค์การบริหาร บริหารส่วนตำบล	ไพรวล สิทธิ	
3	นายกิตติ ยมโคตร	รองนายกองค์การบริหาร บริหารส่วนตำบล	กิตติ ยมโคตร	
4	นายรจนา พรหมพันห้า	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโสกก่าม	รจนา พรหมพันห้า	
5	นายสายันต์ หัตถกิจ	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านนาตาไก่	สายันต์ หัตถกิจ	
6	นายประดิษฐ์ ปัทม	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านยางเรียน	ประดิษฐ์ ปัทม	
7	นายนเรศ ยมโคตร	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองปะต่าง	นเรศ ยมโคตร	
8	นายคารมณ สีมันตะ	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านบ่อพนา	คารมณ สีมันตะ	
9	นายบุญเฮือง บุญแสน	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านดงสว่าง	บุญเฮือง บุญแสน	
10	นายอ้อย โภคะนัน	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนสำราญ	อ้อย โภคะนัน	
11	นางกาญจนา ชนะการี	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองปลาตุก	กาญจนา ชนะการี	
12	นางหนูเรียน ดิสังข์	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านถ้ำพระ	หนูเรียน ดิสังข์	
13	นายคันธราช ปัญญาพ่อ	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนสำราญใต้	คันธราช ปัญญาพ่อ	
14	นายประครองศรี เชียงแสน	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนงาม	ประครองศรี เชียงแสน	
15	นายประยวน โล่ห์คำ	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านเจริญสุข	ประยวน โล่ห์คำ	
16	นางสุจิตรา อันสุข	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลโสกก่าม	สุจิตรา อันสุข	
17	พ.ต.ท.ปฎิวัติ ชุมแวงวาปี	สารวัตรสถานีตำรวจภูธร โสกก่าม	ปฎิวัติ ชุมแวงวาปี	
18	นางวิภารัตน์ บุญชาญ	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการ สังคม	วิภารัตน์ บุญชาญ	

ผลจากการมีส่วนร่วม

โดยนางสุจิตรา อันสุข รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโสกก่าม ได้ให้ความรู้กับผู้นำชุมชนเกี่ยวกับผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งปัจจุบันได้มีผู้ป่วยจิตเวชในชุมชน ส่วนมากจะเกิดจากปัญหาการเสพยาเสพติด ติดสุรา เรื้อรัง มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การจำแนกประเภทกลุ่มเสี่ยงของผู้ป่วยจิตเวช

1. มีประวัติทำร้ายตัวเองด้วยวิธีรุนแรงมุ่งหวังให้เสียชีวิต
2. มีประวัติทำร้ายผู้อื่นด้วยวิธีรุนแรง / ก่อเหตุการณ์รุนแรงในชุมชน
3. ผู้ป่วยที่มีอาการหลงผิด มีความคิดทำร้ายผู้อื่นให้ถึงแก่ชีวิต หรือมุ่งร้ายผู้อื่นแบบเฉพาะเจาะจง

เช่น ระบุชื่อบุคคลที่จะมุ่งทำร้าย

4. เคยมีประวัติก่อคดีอาญารุนแรง (ฆ่า พยายามฆ่า ข่มขืน วางเพลิง)

แนวทางการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรังกลุ่มเสี่ยงในชุมชน

การดูแลรักษาผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง จำเป็นต้องใช้เวลาอันยาวนาน และต้องอาศัยความอดทนในการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง บางครั้งเป็นภาระของครอบครัว และสังคม ซึ่งเป็นโรคที่มีความสำคัญ และรุนแรงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล และครอบครัวเป็นอย่างมาก ทำให้การดูแลรักษายุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ไม่สามารถจัดการกับอาการ และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ ผู้ป่วยกลุ่มนี้จึงเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมรุนแรงในชุมชน การบำบัดรักษาซับซ้อนใช้เวลายาวนาน เป้าหมายที่สำคัญในการดูแล คือ

1. การป้องกันอาการกำเริบ และกลับป่วยซ้ำ กิจกรรมหลักคือ การติดตามเยี่ยม การประเมินความเสี่ยงต่อการป่วยซ้ำ และการให้สุขภาพจิตศึกษา หรือจิตสังคมบำบัดอย่างต่อเนื่อง

2. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย เพื่อป้องกันความพิการ กิจกรรมหลักคือ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตสังคม ทักษะทางสังคม และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ

ดังนั้น จึงได้มีการวางระบบในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง

โดยหน่วยบริการเฉพาะทางจิตเวชร่วมกับเครือข่ายสาธารณสุขในเขตสุขภาพ วางแนวทางการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ โดยการวิเคราะห์ปัญหาในกลุ่มโรคทางจิตเวชที่เสี่ยงสูงที่จะก่อความรุนแรง วางระบบหรือรูปแบบเพื่อจัดการปัจจัยเสี่ยง ป้องกันการเกิดซ้ำในชุมชน รวมไปถึงการเข้าถึงบริการที่รวดเร็ว และยังพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อร่วมกันติดตามต่อเนื่องระหว่างโรงพยาบาลจิตเวช และเครือข่ายในเขตสุขภาพ

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่มีเหตุการณ์ก่อความรุนแรงสะเทือนขวัญซึ่งพบได้ตามสื่อต่าง ๆ ความรุนแรงที่เกิดกับครอบครัว หรือกับประชาชนทั่วไป ส่วนหนึ่งของผู้ก่อเหตุพบว่าเป็นผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรังกลุ่มเสี่ยง จากปัญหาการก่อความรุนแรง พบว่า ร้อยละ 20 เป็นผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรังกลุ่มเสี่ยงที่ขาดการรักษาต่อเนื่อง ไม่ยอมรับการเจ็บป่วย ขาดยา ใช้สารเสพติด ขาดผู้ดูแล รวมทั้งการขาดฐานข้อมูลของระบบการดูแลที่ไม่ครอบคลุม ทำให้ไม่ได้รับการดูแลที่ต่อเนื่อง และการติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโสกก่าม ผู้นำชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลโสกก่าม และสถานีตำรวจภูธรโสกก่าม ทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการประสานงานการดูแล การรักษาผู้ป่วยจิตเวชในชุมชน รายละเอียดดังนี้

1. อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโสกก่าม ลงพื้นที่เพื่อสำรวจและคัดกรองผู้ป่วย จัดทำแฟ้มประวัติของผู้ป่วยแต่ละหมู่บ้าน ในกรณีที่ผู้ป่วยจิตเวชไม่มีญาติ ผู้นำชุมชนต้องเป็นผู้ดูแล

2. หากมีความจำเป็นที่ต้องนำส่งตัวผู้ป่วยจิตเวชไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล ให้ผู้นำชุมชนประสานมายังองค์การบริหารส่วนตำบลโสกก่าม ในกรณีที่ผู้ป่วยจิตเวชไม่มีญาติ ผู้นำชุมชนต้องเป็นผู้ติดตามไปดูแลที่โรงพยาบาล หากโรงพยาบาลในพื้นที่ที่มีความจำเป็นที่ต้องส่งผู้ป่วยจิตเวชไปรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชนครพนม องค์การบริหารส่วนตำบลโสกก่าม จะเป็นผู้นำส่งและรับกลับภูมิลำเนา

3. หากมีผู้ป่วยจิตเวชที่มีอาการรุนแรง ผู้นำชุมชนไม่สามารถควบคุมได้ให้ประสานไปยังสถานีตำรวจภูธรโสกก่าม

ภาพประกอบ

